

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2010 METŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANO PATVIRTINIMO

2010 m. kovo 25 d. Nr. T-90
Pakruojis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo (Žin., 2006, Nr. 17–589) 13 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 1132 „Dėl Socialinių paslaugų planavimo metodikos patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 124-4705) 2 punktu, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104 „Dėl socialinių paslaugų plano formos ir socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 42-168), Pakruojo rajono savivaldybės taryba nusprendžia:

Patvirtinti Pakruojo rajono savivaldybės 2010 metų socialinių paslaugų planą (pridedama).

Meras

Saulius Gegieckas

PATVIRTINTA
Pakruojo rajono savivaldybės tarybos
2010 m. kovo 25 d. Nr. T- 90

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ 2010 METŲ PLANAS

**Parengė Pakruojo rajono savivaldybės administracijos
Socialinės rūpybos skyrius**

Kodas 188745278

Adresas Kęstučio g. 4, Pakruojis

2010 m.

TURINYS

I. ĮVADAS	4
1. Bendra informacija	4
2. Socialinių paslaugų plano rengėjai	4
3. Socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai	5
II. BŪKLĖS ANALIZĖ	5
4. Pakruojo rajono savivaldybės socialinės ekonominės demografinės situacijos įvertinimas.....	5
4.1. Vidutinis metinis gyventojų skaičius ir sudėtis	6
4.2. Gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygojantys veiksniai	7
4.3. Kiti rodikliai	10
5. Socialinių paslaugų infrastruktūros savivaldybėje analizė.....	12
5.1. Socialinių paslaugų infrastruktūros išdėstymas ir socialinių paslaugų teikimo savivaldybėje pakankamumo lygis.....	13
6. Savivaldybės galimybės teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas	14
6.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų analizė.....	14
7. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje.....	16
8. Ankstesnių metų socialinių paslaugų plano įgyvendinimo rezultatų trumpa apžvalga.....	17
III. UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS	18
9. Prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys.....	18
9.1. Socialinės atskirties prevencija ir socialinė integracija	18
9.2. Socialinių paslaugų plėtra.....	18
10. 2010 m. priemonių planas.	19
11. Regioninių socialinių paslaugų poreikis 2010 m.	20
IV. FINANSAVIMO PLANAS	21
12. Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai	21
12.1. Socialinių paslaugų finansavimo šaltinių įvertinimas	21
13. Socialinių paslaugų finansavimo iš savivaldybės biudžeto būdai.....	22
14. Savivaldybės finansinių galimybių palyginimas su numatytu priemonių finansavimu.....	22

15. Socialinių paslaugų plėtros vizija.....	22
16. Prognozuojamos socialinės paslaugos..	22
17. Išteklių prognozė ateinantiems 3 metams.....	23
VI. PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA.....	23
18. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros vykdytojai ir etapai	23

I. ĮVADAS

1. BENDRA INFORMACIJA

Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas (Žin., 2006 m. sausio 19 d., Nr. X-493) bei juo besivadovaujant priimtas Socialinių paslaugų katalogas (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrės įsakymas, 2006 m. balandžio 5 d., Nr. A1-93) socialines paslaugas apibrėžia taip:

„Socialinės paslaugos – tai pagalbos asmenims suteikimas įvairiomis nepiniginėmis formomis bei globos pinigais, siekiant grąžinti sugebėjimą pasirūpinti savimi ir integruotis į visuomenę.“

Socialinės paslaugos traktuojamos kaip paslaugos, kuriomis suteikiama pagalba asmeniui (šeimai), dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčiam, neįgijusiam arba praradusiam gebėjimus ar galimybes savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime. Socialinės paslaugos teikiamos įvertinus atskirų asmenų, socialinių žmonių grupių, bendruomenės socialinius poreikius ir kuriant socialinių paslaugų tinklą bendruomenėje.

Įvertinus bendrąjį socialinį visuomenės padėties pjūvį ir socialinių rodiklių kaitos dinamiką, galima apžvelgti šiandienos aktualijas, kurios sudaro prielaidas vertinti ir numatyti konkrečią socialinių paslaugų teikimo veiklą. Didelės emigracijos fone vyksta akivaizdus visuomenės senėjimas ir daugėja su emigracija susijusių socialinių problemų.

Socialinių paslaugų įstatymas bei jo poįstatyminiai aktai reglamentuoja socialinių paslaugų valdymą, skyrimą, jų teikimą, finansavimą, mokėjimą už paslaugas ir aiškiai apibrėžia savivaldybių ir valstybės reikalavimų specifiką, detalizuojant šių paslaugų priežiūrą ir kontrolę.

Socialinių paslaugų įstatymas numato, kad kiekvienos savivaldybės administracijoje turi būti įsteigtas skyrius, atsakingas už socialinių paslaugų ir kitos socialinės paramos organizavimą. Pakruojo rajono savivaldybės Socialinės rūpybos skyrius, vadovaudamasis šio įstatymo nuostatomis, kasmet analizuoja socialinių paslaugų poreikį, planuoja jų rūšis, apimtį.

2. SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANO RENGĖJAI

Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyrius. Vedėja – Daiva Rutkevičienė, vyriausioji specialistė – Alma Stankevičienė.

Socialinių paslaugų planas buvo rengiamas konsultuojantis su Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriaus, seniūnijų specialistais, rajono socialinių įstaigų vadovais, darbuotojais bei kitais socialiniais partneriais. Rengiamas socialinių paslaugų planas buvo aptartas ir konsultacijos dėl jo vyko 2009 m. gruodžio mėnesį. Per susitikimus buvo analizuojama Pakruojo rajono socialinė ekonominė ir demografinė situacija, gyventojų socialinius poreikius lemiantys veiksniai, esama socialinių paslaugų infrastruktūra, aptarti socialinio darbo prioritetai ir tikslai, priemonės, kaip pasiekti tikslus, numatytos socialinių paslaugų plėtros kryptys. Per šiuos susitikimus buvo vertinama, ar socialinių paslaugų poreikis yra tenkinamas, ar paslaugos teikiamos visoms žmonių socialinėms grupėms.

3. SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO IR PLĖTROS TIKSLAI

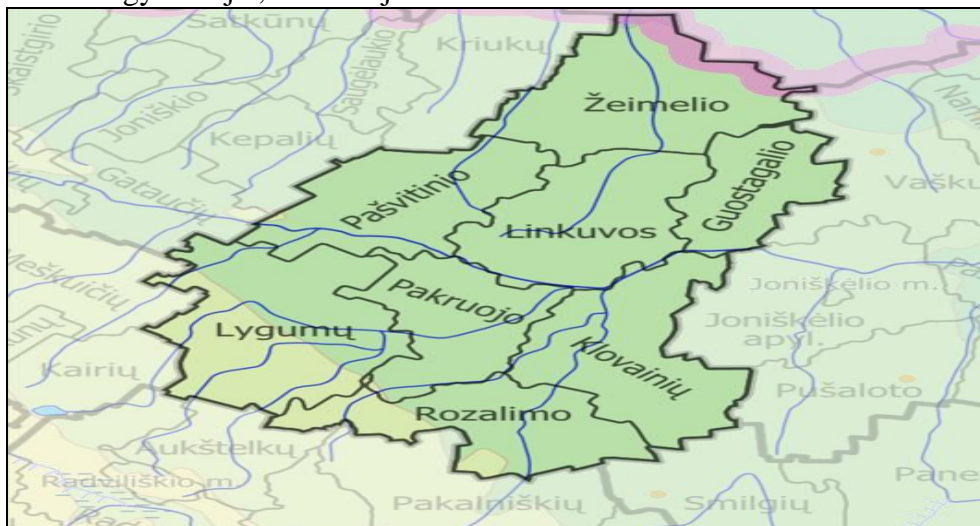
Pakruojo rajono savivaldybės socialinėse įstaigose socialinių paslaugų organizavimas, jų teikimas ir plėtra orientuojami į:

- socialines paslaugas kaip socialinės atskirties mažinimo veiksnį;
- persiorientavimą nuo stacionarių socialinių paslaugų prie kokybiškų ir kompleksiškai teikiamų nestacionarių socialinių paslaugų;
- prevenciją, įtraukiant visuomenines organizacijas, skatinant paslaugų teikėjų konkurenciją.

II. BŪKLĖS ANALIZĖ

4. PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS SOCIALINĖS EKONOMINĖS DEMOGRAFINĖS SITUACIJOS ĮVERTINIMAS

Pakruojo rajonas išsidėstęs šiaurinėje Lietuvos dalyje ir ribojasi su Latvijos Respublika. Rajono centras – Pakruojis. Rajono plotas yra 1 316 kvadratinų km (15,4 % Šiaulių apskrities ploto). Pakruojo rajone gyvena 27 432 žmonės (Statistikos departamento prie LRV duomenys). Pakruojo mieste gyvena 5 676 gyventojai, Linkuvoje – 1 746.

1 pav. Pakruojo rajonas

Artimiausi didesni Lietuvos miestai: Šiauliai yra 40 km į vakarus, Panevėžys yra 50 km į pietryčius.

Pakruojo rajono savivaldybėje yra 8 seniūnijos (1 lentelė).

Pakruojo rajono seniūnijos

1 lentelė

Eil. Nr.	Seniūnija	Plotas
1.	Guostagalio seniūnija	10 500 ha
2.	Klovainių seniūnija	17 404 ha
3.	Lygumų seniūnija	21 432 ha
4.	Linkuvos seniūnija	16 753 ha
5.	Pakruojo seniūnija	14 159 ha
6.	Pašvitinio seniūnija	15 745 ha
7.	Rozalimo seniūnija	15 200 ha
8.	Žeimelio seniūnija	16 574 ha

4.1. VIDUTINIS METINIS GYVENTOJŲ SKAIČIUS IR SUDĖTIS**Pakruojo rajono savivaldybės gyventojų skaičius ir sudėtis**

2 lentelė

Eil. nr.	Rodiklis	Gyventojų (2006 metų duomenys)	Gyventojų (2007 metų duomenys)	Gyventojų (2008 metų duomenys)
1	2	3	4	5
1.	Gyventojų skaičius iš viso, iš jų:	28 314	27 432	27 008
1.1.	Miestuose	7 627	7 485	7 422
1.2.	Kaimuose	20 687	19 947	19 586
2.	Iš bendro gyventojų skaičiaus:			
2.1.	Darbingo amžiaus gyventojų skaičius	16 656	16 678	16 599
2.1	Pensinio amžiaus gyventojai	5 933	5 742	5 489
2.2.	Suaugę asmenys su negalia	2 679	2 872	2 839
2.3.	Vaikai	6 680	6 403	6 153
2.3.1.	Vaikai su negalia	278	285	256
2.3.2.	Socialinės rizikos vaikai	37	104	93
2.5.	Šeimų (trys ir daugiau vaikų) skaičius	708	621	538
3.	Socialinės rizikos šeimos	166	164	191
4.	Vaikų skaičius socialinės rizikos	479	470	499
5.	Globojamų vaikų skaičius	180	179	177

Statistikos departamento prie LRV duomenys

Pakruojo rajone daugiau žmonių gyvena kaimuose. Tai reiškia, kad savivaldybės specialistai daugiau dėmesio turi skirti kaimo ir atokiose vietovėse gyvenančių asmenų socialinės atskirties prevencijai.

Kiti Pakruojo rajono savivaldybės gyventojų rodikliai

3 lentelė

Eil. Nr.	Rodiklis	2005	2006	2007	2008
1.	<i>Gyventojų skaičius</i>	28 677	28 314	27 883	27 432
2.	<i>Vaikų skaičius 1000-iai gyventojų</i>	241	235,9	229,6	224,3
3.	<i>Jaunimo skaičius 1000-iai gyventojų</i>	213	217,5	225,2	230,1
4.	<i>Pensinio amžiaus žmonių 1000-iai gyventojų</i>	211	210	206	206,2
5.	<i>Neįgalių pilnamečių asmenų skaičius 1000-iai gyventojų</i>	94	95	93,07	100,96
6.	<i>Neįgalių vaikų skaičius 1000-iai gyventojų</i>	37	39	43,3	43,2
7.	<i>Šeimų su trimis ir daugiau vaikų sk.1000-iai gyventojų</i>	26	22,4	21,6	23,18
8.	<i>Socialinės rizikos šeimų skaičius 1000-iai gyventojų</i>	9,3	5,9	5,88	6,96
9.	<i>Socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius 1000-iai vaikų</i>	94	67	73,4	81,1
10.	<i>Vaikų, kuriems nustatyta globa, skaičius 1000-iai gyventojų</i>	1,6	1,6	1,43	1,79
11.	<i>Stacionaro ligonių skaičius 1000-iai gyventojų</i>	251,9	238,77	247,41	247,48
12.	<i>Ambulatorinių apsilankymų skaičius vienam gyventojui</i>	3,51	3,9	3,97	4,14
13.	<i>Mokinių skaičius 1000-iai gyventojų</i>	161,9	156	149	143,6
14.	<i>Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1000-iai gyventojų</i>	13	12	13,09	15,31
15.	<i>Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą m-se, skaičius 1000-iai v.</i>	211	161	188,51	382,25
16.	<i>Registruotų bedarbių skaičius 1000-iai gyventojų</i>	17,59	16,36	16,97	18,12
17.	<i>Savivaldybės biudžeto lėšos vienam gyventojui Lt</i>	1459	1766	1867	2365
18.	<i>Savivaldybės biudžeto išlaidos soc. paslaugoms 1 gyventojui Lt</i>	40	59	53,6	55
19.	<i>Savivaldybės biudžeto dalis socialinėms paslaugoms proc.</i>	2,8 %	3,4 %	2,87 %	2,32 %
20.	<i>Savivald. ir valstybės biudžetų išlaidos soc. paramai 1 gyventojui Lt</i>	262	268	182,63	287

Šaltinis. Lietuvos socialinis žemėlapis (www.socialiniszemelapis.lt)

4.2. GYVENTOJŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ POREIKIUS SĄLYGOJANTYS VEIKSNIAI

Socialinių paslaugų tikslas – suteikti socialinę pagalbą asmenims, šeimoms, nesugebantiems pasirūpinti savo asmeniniu ir socialiniu gyvenimu, sudarant jiems sąlygas stiprinti savo gebėjimus spręsti išskylančias socialines problemas ir siekiant sumažinti ar išvengti socialinės atskirties.

Socialines paslaugas gali gauti įvairios žmonių grupės (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrės 2006 m. balandžio 5 d. įsakymas Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“). Socialinių paslaugų gavėjai gali būti įvairaus amžiaus, skirtingų socialinių grupių asmenys:

- likę be tėvų globos vaikai ir jų šeimos;
- socialinės rizikos vaikai ir jų šeimos;
- vaikai su negalia ir jų šeimos;
- senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos;
- šeimos, kurios augina vaikus su negalia;
- suaugęs asmenys su negalia ir jų šeimos;
- socialinės rizikos suaugęs asmenys ir jų šeimos;
- socialinės rizikos šeimos;
- kiti asmenys.

Socialinės paslaugos gali būti teikiamos tiek socialinių paslaugų įstaigose (globos namuose, nakvynės namuose, dienos centre, socialinių paslaugų centre ir kt.), tiek asmens namuose.

Savivaldybė atsakinga už socialinių paslaugų teikimą jos teritorijoje nuolat gyvenantiems asmenims, todėl ji ir yra didžiosios dalies socialinių paslaugų steigėja.

Pagrindinis uždavinys – gražinti žmogaus gebėjimą pasirūpinti savimi, suteikti pagalbą tiems, kurie negali be jos savarankiškai gyventi, tai yra **ieškoti priemonių ir efektyvių paslaugų teikimo būdų, suteikti rajono gyventojams daugiau paslaugų, sudaryti galimybę jiems gyventi pilnavertį gyvenimą**. Socialinių paslaugų įstaigų tinklas rajone kurtas keletą metų: veikia stacionarios socialinės globos įstaigos, nestacionarių socialinių paslaugų centras, dienos centrai ir bendruomenių centrai. Čia teikiamos bendrosios ir specialiosios socialinės paslaugos, nes pastarųjų metų ekonominės ir socialinės permamos palietė ir dauguma rajono gyventojų. Nuo 2004 metų Pakruojo rajono savivaldybė administracija įgyvendino 11 socialinių paslaugų infrastruktūros plėtros programos projektų, iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos gauta 1 160,0 tūkst. Lt. Įsteigtas Nestacionarių socialinių paslaugų centras, Laikino gyvenimo namai, pritaikytos neįgaliesiems patalpos Linkuvos socialinių paslaugų centre ir Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centre: įrengti liftai – keltuvai, įkurti bendruomenių socialinės pagalbos centrai Rozalime, Klovainiuose ir Grikpėdžiuose, įkurti vaikų dienos centrai Lygumuose ir Pakruojuje, rekonstravus Linkuvos ambulatorijos patalpas įkurti Savarankiško gyvenimo namai senyvo amžiaus žmonėms. Įgyvendintas projektas „Linkuvos socialinių paslaugų centro savarankiško gyvenimo namų įkūrimas“. Jam vykdyti iš ES struktūrinių fondų gauta 1 mln. 605 tūkst. 519 Lt. 2008 metais įkurti Savarankiško gyvenimo namai asmenims su psichine negalia.

Kitas svarbus uždavinys – **suteikti visokeriopą pagalbą visuomeniniams partneriams, siekiant sudaryti optimalias sąlygas žmogui jam įprastoje aplinkoje**. Jau daugelį metų aktyviai veikia visuomeninės neįgalių žmonių organizacijos, bendruomenės, ieškoma savanorių, kurie galėtų teikti nestacionarias paslaugas, siekiama padėti žmogui, sudaryti sąlygas kuo ilgiau gyventi jam pažįstamoje ir artimoje aplinkoje. Veikia Rozalimo bendruomenės socialinės pagalbos centras, Klovainių ir Grikpėdžių bendruomenių centrai, kur bendrauti, užsiimti, teikti tarpusavio pagalbą renkasi įvairių socialinių grupių asmenys.

Dar vienas svarbus uždavinys, į kurį kasmet kreipiama daug dėmesio, – **įgyvendinti neįgaliųjų socialinės integracijos priemones**. Kasmet skiriama lėšų neįgaliųjų gyvenamosios aplinkos ir būsto pritaikymo darbams atlikti. Tai sudaro sąlygas žmonėms aktyviai dalyvauti visuomeniniame gyvenime, naudotis teikiamomis lengvatomis bei paslaugomis. Nuo 2009 m. buvo perkamos sociokultūrinės paslaugos iš VšĮ Pakruojo neįgaliųjų dienos centro. Šios paslaugos orientuotos į neįgalių žmonių užimtumą. Daug dėmesio žmonių užimtumui skiria VšĮ „Retenė“, 2009 m. savivaldybė finansavo šios įstaigos vykdomą projektą „Nugalėk save“. Aktyviai veikia visuomeninės organizacijos: Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Pakruojo skyrius, Pakruojo

neįgaliųjų žmonių draugija, diabetikų klubas „Vita“, sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Pakruojo viltis“, Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių bendrijos Pakruojo skyrius. Šių organizacijų veiklai iš valstybės biudžeto 2009 metais skirta per 80 tūkst. Lt.

BENDROSIOS SOCIALINĖS PASLAUGOS

Bendrosios paslaugos suteiktos Pakruojo rajono gyventojams 2009 metais rajono biudžetinėse įstaigose

4 lentelė

Eil. nr.	Įstaigos organizacijos pavadinimas	Socialinės paslaugos pavadinimas								Visos
		Informavimas	Konsultavimas	Tarpininkavimas ir atstovavimas	Maitinimo organizavimas	Aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne	Transporto organizavimas	Sociokultūrinės paslaugos	Asmens higienos	
1.	Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centras	700	150	200	3 954	-	6 590	3 900	3 954	19 448
2.	Linkuvos socialinių paslaugų centras	700	600	2 200	19	76	3	513	35	4 146
3.	Nestacionarių socialinių paslaugų centras	2 000	1 000	1 000	8	45	228	30	59	4 370
	Iš viso	3 400	1 750	3 400	3 981	121	6 821	4 443	4 048	27 964

SPECIALIOSIOS SOCIALINĖS PASLAUGOS

Specialiosios paslaugos, teikiamos Pakruojo rajone

5 lentelė

Metai	Socialinė priežiūra					Socialinė globa		
	Pagalba į namus	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	Laikinas apnakvindinimas	Intensyvi krizių įveikimo pagalba	Dienos socialinė globa	Trumpalaikė socialinė globa	Ilgalaikė socialinė globa
2006	96	25	-	78	-	4	88	54
2007	98	30	-	3	-	4	54	57
2008	120	28	14	10	5	3	24	49
2009	126	5	22	5	7	3	67	63

Specialiosios paslaugos, teikiamos asmenims su sunkia negalia

6 lentelė

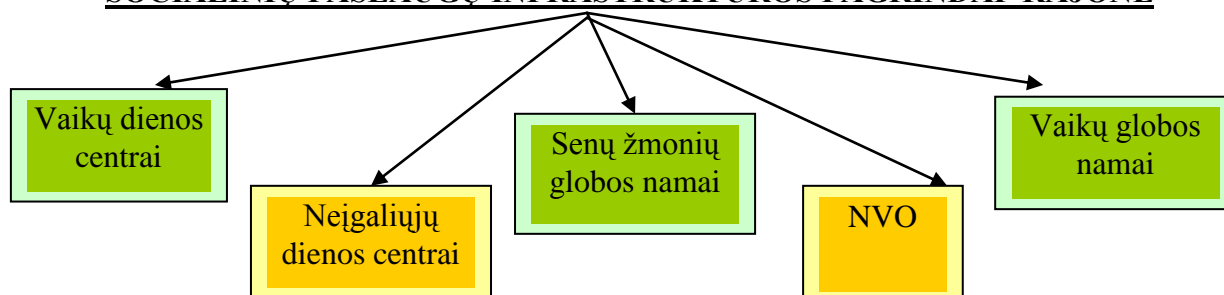
Specialiųjų socialinių paslaugų gavėjai	Metai								
	2007			2008			2009		
	Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centras	Linkuvos socialinių paslaugų centras	Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centras	Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centras	Linkuvos socialinių paslaugų centras	Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centras	Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centras	Linkuvos socialinių paslaugų centras	Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centras
Bendras gavėjų skaičius	26	49	37	27	49	38	24	49	45
Iš jų asmenys su sunkia negalia	7	8	-	12	11	6	23	16	8

Kitos paslaugos, teikiamos rajono gyventojams

7 lentelė

Eil. Nr.	Paslaugos pavadinimas	2006 m.		2007 m.		2008 m.		2009 m.	
		Asmenų	Vienetai sk.	Asmenų	Vienetai sk.	Asmenų sk.	Vienetai	Asmenų sk.	Vienetai
1.	Būsto pritaikymas	8	8	1	1	9	9	3	3
2.	Aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis	718	766	637	696	678	913	350	503

SOCIALINIŲ PASLAUGŲ INFRASTRUKTŪROS PAGRINDAI RAJONE

2 pav. Socialinės rūpybos skyriaus informacija

Pakruojo rajone veikiančios socialinės veiklos objektai (namai, centrai, padaliniai, grupės prie kito tipo įstaigų, šeimos)

- Linkuvos socialinių paslaugų centras
- Linkuvos socialinių paslaugų centro Savarankiško gyvenimo namai žmonėms su negalia
- Linkuvos socialinių paslaugų centro Savarankiško gyvenimo namai senyvo amžiaus žmonėms
- Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centras
- Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centras
- Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centro Samariečių vaikų globos namai
- Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centro Laikino gyvenimo namai
- Pamūšio parapijiniai vaikų globos namai
- Lygumų bendruomenės vaikų dienos centras
- Pakruojo šv. J. Krikštytojo parapijos vaikų dienos centras
- Rozalimo laikinos vaikų globos grupė (prie vaikų darželio)
- Olgos ir Petro Sipavičių šeima
- Renetos ir Virginijaus Tamašauskų šeima
- VšĮ „Retenė“
- VšĮ Pakruojo neįgaliųjų dienos centras
- Rozalimo miestelio bendruomenės socialinės pagalbos centras
- Klovainių bendruomenės centras
- Grikpėdžių bendruomenės centras
- Globos poskyris prie Slaugos ir palaikomojo gydymo skyriaus VšĮ Pakruojo ligoninėje

Rajone kasmet daugėja socialinei rizikai priklausančių šeimų, kuriose auga nepilnamečiai vaikai iki 18 metų amžiaus. Jiems skiriamas ypatingas Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriaus specialistų dėmesys. Vaiko teisių apsaugos skyriaus pagrindinės darbo funkcijos: vaiko globa (rūpyba), įvaikinimas, atstovavimas vaiko teisėms įstaigose ir institucijose, ieškinių dėl tėvystės teisių apribojimo rengimas, darbas su socialinės rizikos šeimomis, tėvų bendravimas su vaikais ir kita.

Smurtas prieš vaikus Pakruojo rajone

8 lentelė

Smurto pobūdis	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Fizinis	10	17	17	17	14	13	13	4	9	5
Psichologinis	1	10	7	45	92	38	51	33	50	56
Seksualinis	-	2	-	2	-	6	5	1	-	3
Iš viso	11	29	24	64	106	57	69	38	59	64

4.3. KITI RODIKLIAI

Pakruojo rajone savivaldybės biudžeto lėšų dalis, skiriama socialinėms paslaugoms finansuoti ir pirkti, nežymiai kinta. Visos socialines paslaugas teikiančios įstaigos visiškai ar iš dalies yra finansuojamos iš savivaldybės biudžeto (perkant paslaugas). Socialinėms paslaugoms skiriamos lėšos sudaro apie 4 % savivaldybės biudžeto lėšų.

Pakruojo rajono savivaldybės biudžeto išlaidos, skiriamos socialines paslaugas teikiančioms įstaigoms (tūkst. Lt)

9 lentelė

Rodikliai	2006 m. pagal faktines išlaidas		2007 m. pagal faktines išlaidas		2008 m. pagal faktines išlaidas		2009 m. pagal faktines išlaidas	
	Savivaldybės biudžetas	Iš jų: nepanaudotos tikslinės dotacijos	Savivaldybės biudžetas	Iš jų: nepanaudotos tikslinės dotacijos	Savivaldybės biudžetas	Iš jų: nepanaudotos tikslinės dotacijos	Savivaldybės biudžetas	Iš jų: nepanaudotos tikslinės dotacijos
1. Savivaldybės biudžetas, iš viso	49 996,4		52 063,1		64 872,8		61 154,0	
2. Išlaidos rajono socialinių paslaugų įstaigoms. Iš jų:	1 881,69	133,0	2 068,3	99,2	2 569,2	306,56	2 450,43	
1) Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centras	384,6	15,0	422,8	16,3	404,3	10,0	379,1	-
2) Linkuvos socialinių paslaugų centras	632,6	-	707,8	-	877,6	198,3	878,1	-
3) Pamūšio parapijiniai vaikų globos namai	107,6	10,0	151,8	30,9	239,6	18,7	290,6	-
4) Samariečių vaikų globos namai	150,9	15,0	139,3	5,0	130,0	-		
5) Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centras	364,0	45,0	379,5	15,0	506,2	28,6	554,9	-
5.1) iš jų Samariečių VGN							106,6	-
6) Lygumų bendruomenės vaikų dienos centras	16,3	15,0	17,2	-	46,2	10,0	35,0	-
7) Pakruojo šv. Jono Krikštytojo parapijos vaikų dienos centras	23,0	17,0	23,9	-	41,5	10,0	33,6	-
8) VšĮ Pakruojo neįgaliųjų dienos centras	20,0	5,0	14,8	-	26,6	-	7,9	-
9) VšĮ „Retenė“	-	-	-	-	4,0	-	6,0	-
10) Rozalimo miestelio bendruomenės socialinės pagalbos centras	10,0	10,0	10,0	10,0	5,0	5,0	-	-
11) Klovainių bendruomenės centras	1,0	1,0	10,0	10,0	10,0	10,0	-	-
12) Griepėdžių bendruomenės centras	-	-	12,0	12,0	5,0	5,0	-	-
13) Globos poskyris VšĮ Pakruojo ligoninė	-	-	4,0	-	39,56	-	8,0	-
14) Rozalimo laikinos vaikų globos grupė (prie vaikų darželio)	131,0	-	123,7	-	179,4	10,96	199,5	-
15) Olgos ir Petro Sipavičių šeimyna	19,09	-	28,21	-	27,69	-	30,42	-
16) Renetos ir Virginijaus Tamašauskų šeimyna	21,6	-	23,29	-	26,55	-	27,31	-
3. Apskritis socialinės įstaigos	1,0	1,0	3,58	1,8	29,4	-	41,7	-
IŠ VISO:	1 882,69		2 071,88		2 598,6		2 492,13	
Savivaldybės biudžeto dalis %	(3,77%)		(3,98 %)		(4,01%)		(4,08%)	

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Finansų skyriaus informacija

5. SOCIALINIŲ PASLAUGŲ INFRASTRUKTŪROS SAVIVALDYBĖJE ANALIZĖ

Institucijos, kuriose teikiamos socialinės paslaugos Pakruojo rajono savivaldybės gyventojams

10 lentelė

Eil. nr.	Įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius	
				Iš viso	Iš jų finansuojamų savivaldybės
1.	Socialinės globos namai	Linkuvos socialinių paslaugų centras	savivaldybė	20	20
2.		Linkuvos socialinių paslaugų centro Savarankiško gyvenimo namai senyvo amžiaus žmonėms	savivaldybė	30	30
3.		Linkuvos socialinių paslaugų centro Savarankiško gyvenimo namai asmenims su negalia	savivaldybė	30	30
4.		Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centras	savivaldybė	25	25
5.		Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centro Samariečių vaikų globos namai „Naminukas“	savivaldybė	8	8
6.		Pamūšio parapijiniai vaikų globos namai	Pamūšio parapija	30	30
7.		Laikinosios globos grupė Rozalimo vaikų darželyje	savivaldybė	15	15
8.	Šeimynos	Olgos ir Petro Sipavičių šeimyna	Savivaldybė	10	10
9.		Renetos ir Virginijaus Tamašauskų šeimyna	savivaldybė	11	11
10.	Laikino gyvenimo namai	Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centro Laikino gyvenimo namai	savivaldybė	20	20
11.	Dienos socialinės globos centrai	VšĮ Pakruojo neįgaliųjų dienos centras	Pakruojo neįgaliųjų draugija	7	7
12.		Lygumų vaikų dienos centras	Lygumų bendruomenė	30	30
13.		Pakruojo parapijos vaikų dienos centras	Pakruojo šv. Jono Krikštytojo parapija	30	30
14.	Bendruomenės įstaigos	Klovainių miestelio bendruomenės centras	bendruomenė	×	×
15.		Rozalimo bendruomenės socialinės pagalbos centras	bendruomenė	×	×
16.		Grikpėdžių bendruomenės centras	Bendruomenė	×	×
17.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos	Nestacionarių socialinių paslaugų centras	savivaldybė	×	×
18.		VšĮ „Retenė“	Lietuvos žmonių su negalia sąjunga	×	×
19.		Globos poskyris VšĮ Pakruojo ligoninėje	savivaldybė	4	4

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės Socialinės rūpybos skyriaus informacija

5.1. SOCIALINIŲ PASLAUGŲ INFRASTRUKTŪROS IŠDĖSTYMAS IR SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO SAVIVALDYBĖJE PAKANKAMUMO LYGIS

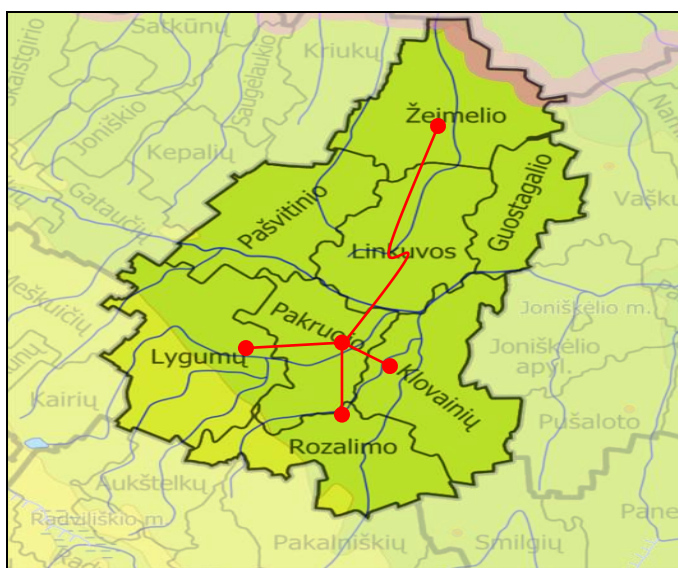
Socialinių paslaugų teikimas Pakruojo rajono savivaldybėje nėra tolygus. Daugiau paslaugų teikiama miesto socialinės rizikos grupės asmenims, kaime paslaugų kokybė ir kiekybė yra kiek mažesnės.

Pakruojo rajone veikiančios socialinės įstaigos (centrai, kabinetai ar grupės, kurios yra įsteigtos prie kito tipo įstaigų) pagal seniūnijas (19):

11 lentelė

	Guostagalio seniūnija	Klovainių seniūnija	Pakruojo seniūnija	Pašvitinio seniūnija	Rozalimo seniūnija	Lygumų seniūnija	Linkuvos seniūnija	Žeimelio seniūnija
2008	-	3	8	-	4	2	1	1
2009	-	3	7	-	3	2	3	1

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės Socialinės rūpybos skyriaus informacija

Socialinių paslaugų tinklas Pakruojo rajono savivaldybėje yra organizuotas vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais. Pagal statistinius duomenis yra pastebimos rajono gyventojų senėjimo tendencijos, todėl kasmet sudaromos eilės vienišų ir neįgalių rajono gyventojų, kurie turi būti nukreipiami į globos namus.

12 lentelė

Metai						
2004-01-01	2005-01-01	2006-01-01	2007-01-01	2008-01-01	2009-01-01	2010-01-01
13	16	12	16	23	26	17

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės Socialinės rūpybos skyriaus informacija

Pagalbos į namus paslaugas teikia Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centro lankomosios priežiūros darbuotojai. Kasmet didėja socialinių paslaugų poreikis, deja, trūksta šią paslaugą teikiančių specialistų.

13 lentelė

Eil. nr.	Vertinimo parametrai	Metai			
		2006	2007	2008	2009
1.	Asmenų, kuriems teikiamos paslaugos skaičius	96	98	148	143
2.	Specialistų skaičius	12	12	13	14
3.	Asmenų, kuriems naujai nustatyta paslauga, skaičius	59	27	63	41
4.	Asmenų, kuriems neteikiamos paslaugos, skaičius	-	8	3	18

Šaltinis: Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centro informacija

6. SAVIVALDYBĖS GALIMYBĖS TEIKTI SOCIALINES PASLAUGAS IR SOCIALINIŲ PASLAUGŲ POREIKIO ĮVERTINIMAS

14 lentelė

Eil. nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Skaičius asmenų (šeimų), kuriems nustatytas socialinių paslaugų poreikis 2009 m. :		1 000 gyventojų tenka vietų	Iš jų finansuoja savivaldybė
		įvertintas	nepatenkintas		
1	2	3	4	5	6
1.	Ilgalaikė socialinė globa	36	8	4,4	4,2
2.	Trumpalaikė socialinė globa	9	-	1,6	1,5
3.	Dienos socialinė globa institucijoje	-	-	-	-
4.	Dienos socialinė globa asmens namuose	-	-	-	-
5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	22	-	-	-
6.	Pagalba į namus	29	18	×	×
7.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas institucijoje	-	-	×	×
8.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šeimos) namuose	167	167	×	×
9.	Laikinas apnakvindinimas	5	5	×	×
10.	Kitos socialinės priežiūros paslaugos	-	-	×	×
11.	Bendrosios socialinės paslaugos	×	×	×	×

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės Socialinės rūpybos skyriaus informacija

6.1. SAVIVALDYBĖS ORGANIZUOJAMŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ANALIZĖ

Viena iš prioritetinių paslaugų rūšių Pakruojo rajone yra socialinė priežiūra (socialinė priežiūra – tai visuma paslaugų, kuriomis asmeniui teikiama kompleksinė, bet nuolatinės specialistų priežiūros nereikalaujanti pagalba).

Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centras teikia šias socialinės priežiūros paslaugas: socialinių įgūdžių ugdymo, pagalbos į namus, laikino apnakvindinimo. Centre dirba 14 lankomosios priežiūros darbuotojų (13 etatų) ir 4 darbuotojai laikino gyvenimo namuose (1 socialinis darbuotojas dieną ir 3 socialinio darbuotojo padėjėjai naktimis).

Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas

1. **Socialinių įgūdžių ugdymo paslauga** teikiama Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centro darbuotojų rajono socialinės rizikos šeimoms.

15 lentelė

Metai	Per 2005 m.	Per 2006 m.	Per 2007 m.	Per 2008 m.	Per 2009 m.
Šeimų skaičius /vaikų skaičius	18/55	25/73	30/112	28/76	5/17

Nuo 2006 m. socialinės priežiūros paslaugas socialinės rizikos šeimoms seniūnijose teikia jaunesnieji socialiniai darbuotojai. Iš viso yra 8 etatai.

2. Socialinių įgūdžių ugdymo paslauga teikiama seniūnijose ir Vaiko teisių apsaugos skyriuje.

16 lentelė

Seniūnija	Darbuotojų skaičius	Per 2006 m.		Per 2007 m.		Per 2008 m.		Per 2009 m.	
		Šeimų skaičius	Vaikų skaičius	Šeimų skaičius	Vaikų skaičius	Šeimų skaičius	Vaikų skaičius	Šeimų skaičius	Vaikų skaičius
VTAS	1	33	76	33	45	34	65	33	65
Linkuvos	1	25	71	31	90	34	83	26	61
Žeimelio	1	19	65	19	65	22	62	20	56
Lygumų	1	26	75	25	70	26	78	20	62
Klovainių	1	15	41	16	42	19	51	14	40
Rozalimo	1	15	53	16	55	18	53	19	49
Pašvitinio	1	22	59	22	59	24	57	20	51
Guostagalio	1	11	39	11	40	14	50	10	38
Iš viso	12	166	479	173	496	191	499	162	422

- **Pagalbos į namus paslauga** yra labiausiai ekonomiška, suteikia galimybę įvertinti seno ar neįgalaus žmogaus individualius poreikius, išlaiko žmogų namuose ir padeda nenutraukti ryšių su bendruomene, pagerina gyvenimo kokybę.

Pagalbos į namus paslauga

17 lentelė

Metai	Per 2005 m.	Per 2006 m.	Per 2007 m.	Per 2008 m.	Per 2009 m.
Paslaugų gavėjų skaičius (seni, neįgalūs asmenys)	100	96	98	148	143

- **Laikino apnakvindinimo paslauga** teikiama Laikino gyvenimo namuose. Ši paslauga teikiama smurto aukoms (nukentėjusioms nuo smurto šeimoje moterims ir jų vaikams), rizikos grupėms priklausantiems vienišiams asmenims, šeimoms, laikinai neturinčioms gyvenamosios vietos ir kitiems asmenims, kuriems yra nustatytas šios paslaugos poreikis.

Laikino gyvenimo namų gyventojų apskaita

18 lentelė

Metai	Per 2005 m.	Per 2006 m.	Per 2007 m.	Per 2008 m.	Per 2009 m.
Asmenų skaičius iš viso	34	73	37	55	54
Iš jų: tėvų /vaikų skaičius (smurto aukos)	2/7	7/33	1/2	11/18	13/20

- **Socialinės globos paslaugos.** Rajone veikia stacionari socialinės globos paslaugas (seniems ir neįgaliesiems rajono gyventojams) teikianti įstaiga – Linkuvos socialinių paslaugų centras ir šio centro padaliniai: Savarankiško gyvenimo namai senyvo amžiaus žmonėms (įsteigti 2009 m.) ir Savarankiško gyvenimo namai žmonėms su negalia (įsteigti 2008 m.). Socialinių paslaugų teikimo komisijos siūlymu, čia nukreipiami seni ir neįgalūs rajono gyventojai, kuriems nestacionarios paslaugos yra neveiksmingos. Šiose įstaigose gyvena iki 80 asmenų.

Išvados

- Rajone sukurta gera socialinių paslaugų infrastruktūros sistema. Socialinės paslaugos rajone teikiamos įvairioms asmenų grupėms.
- Kad būtų užtikrinta socialinių paslaugų teikimo kokybė užtikrinti ir patenkintas paslaugų poreikis, būtina išlaikyti turimus socialinių darbuotojų, socialinių darbuotojų padėjėjų etatus.
- Socialines įstaigas būtina paruošti licencijuoti.
- Kad būtų galima plėsti socialines paslaugas ir efektyviai naudoti lėšas, būtina ieškoti pigesnių socialinių paslaugų teikimo, pirkimo galimybių.

7. SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ IR SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ PADĖJĖJŲ SKAIČIUS SAVIVALDYBĖJE

Socialines paslaugas teikia socialiniai darbuotojai, socialinių darbuotojų padėjėjai, kiti specialistai

Informacija apie Pakruojo rajono socialinius darbuotojus

19 lentelė

Eil. nr.	Įstaigos pavadinimas	Iš viso soc. darbuotojų	Socialinių darbuotojų skaičius pagal jų išsilavinimą				Iš jų soc. darbo
			Universitetinis	Aukštasis	Specialusis	Vidurinis	
1	2		3	4	5	6	7
1.	Socialinėse įstaigose iš viso, iš jų	69	17	8	31	13	16
1.1.	Linkuvos socialinių paslaugų centras	14	2	-	7	5	3
1.2.	Pakruojo nestacionarių soc. paslaugų centras	23	1	2	16	4	3
1.3.	Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centras	13	6	3	1	3	7
1.4.	Rozalimo laikinosios globos grupė	1	1	-	-	-	-
1.5.	Pamūšio parapijiniai vaikų globos namai	7	5	1	1	-	1
1.6.	Šeimynos	2	-	-	1	1	-
1.7.	VšĮ „Retenė“	1	-	-	1	-	-
1.8.	VšĮ Pakruojo neįgaliųjų dienos centras	1	-	-	1	-	1
1.9.	Lygumų vaikų dienos centras	2	-	-	2	-	-
1.10.	Pakruojo parapijos vaikų dienos centras	2	-	2	-	-	1
1.11.	Klovainių miestelio bendruomenės centras	1	1	-	-	-	-
1.12.	Rozalimo bendruomenės soc. pagalbos centras	1	1	-	-	-	-
1.13.	Grikpėdžių bendruomenės centras	1	-	-	1	-	-
2.	Sveikatos priežiūros įstaigose iš viso, iš jų	3	3	-	-	-	3
2.1.	VšĮ PSPC	2	2	-	-	-	2
2.2.	VšĮ Pakruojo ligoninė	1	1	-	-	-	1
3.	Seniūnijose viso, iš jų	9	2	1	4	2	4
3.1.	Guostagalio	1	-	-	1	-	1
3.2.	Klovainių	1	-	-	-	1	-
3.3.	Linkuvos	1	-	1	-	-	1
3.4.	Lygumų	1	1	-	-	-	1
3.5.	Pakruojo	1	-	-	1	-	-
3.6.	Pašvitinio	1	-	-	1	-	-
3.7.	Rozalimo	1	-	-	1	-	-
3.8.	Žeimelio	2	1	-	-	1	-
4.	Soc. rūpybos skyriuje ir VTAS	1	-	1	-	-	-
4.	Iš viso	82	22	9	36	15	20

Pakruojo rajone socialiniai darbuotojai, jų padėjėjai dirba ne tik socialinės apsaugos sistemos įstaigose. Analizuojant Pakruojo rajono socialinių paslaugų srityje dirbančių asmenų išsilavinimą nustatyta, kad 38 % darbuotojų turi universitetinį ar aukštąjį išsilavinimą, ir tik 24 % darbuotojų turi socialinio darbo išsilavinimą. Dar 5 darbuotojai, turintys vidurinį išsilavinimą, siekia įgyti socialinio darbo kvalifikaciją ir šiuo metu mokosi.

Dauguma specialistų pageidautų įgyti socialinio darbo profesinę kvalifikaciją, bet tam, jų nuomone, trūkta lėšų.

8. ANKSTESNIŲ METŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATŲ TRUMPA APŽVALGA

Pakruojo rajono socialinių paslaugų 2009 m. planas patvirtintas Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2009 m. vasario 19 d. sprendimu Nr. T-6. Priemonės buvo įgyvendinamos atsižvelgiant į tikslus:

1. Siekti efektyvaus socialinės atskirties grupėms priklausančių asmenų socialinės adaptacijos ir integracijos vyksmo, keičiant jų gyvenimo charakteristikas.

1.1. Rengti socialinės integracijos programas socialinės atskirties grupės asmenims:

1.1.1. Prengta Pakruojo rajono žmonių su negalia socialinės integracijos 2009 metų programa.

Jai įgyvendinti skirta 16,4 tūkstančio litų, iš jų būstui pritaikyti – 10,4 tūkst. Lt.

1.1.2. Parama gausioms rajono šeimoms buvo teikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymo nuostatomis.

1.1.3. Asmenų, grįžusių iš laisvės atėmimo vietų, socialinės integracijos programos Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centras neparengė, bet bendradarbiavo su Pataisos inspekcija įgyvendinant nuteistųjų integracijos planus.

1.2. Efektyviai išnaudoti turimus specialistų žmogiškuosius išteklius, plėtoti profesinę kompetenciją ir darbuotojų motyvaciją:

1.2.1. Rajono socialiniai darbuotojai ir specialistai dalyvavo respublikiniuose seminaruose, konferencijose, kituose mokymuose, tobulino savo žinias.

1.2.2. Kiekvieną mėnesį Socialinės rūpybos skyrius organizavo rajono socialinių įstaigų vadovų pasitarimus, per kuriuos buvo aptariami socialiniai klausimai.

1.2.3. Dėl lėšų trūkumo Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centras darbuotojų, dirbančių darbą, priskiriamą pavojingiems darbams, pareigybių neapdraudė.

1.2.4. Informacija apie rajone atliekamą socialinį darbą buvo skelbta savivaldybės interneto puslapyje, rajoniniame laikraštyje.

1.2.5. Visus 2009 metus buvo bendradarbiaujama savivaldybės įstaigų lygmeniu ir respublikos mastu (Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Šiaulių apskrities viršininko administracija, Šiaulių apskrities savivaldybių socialinės paramos skyriais).

2. Tikslas. Plėsti socialinių paslaugų tinklą artinant socialines paslaugas prie žmogaus.

2.1. Vykdyti socialinių paslaugų infrastruktūros plėtros projektus ir juos įgyvendinti:

2.1.1. Parengtas projektas „Šeimos krizių namai“. Paraiška pateikta dalyvauti socialinių paslaugų infrastruktūros plėtros programos projektų atrankos 2009 metais konkurse. Projektas nebuvo finansuotas.

2.1.2. Pakruojo rajono savivaldybės taryba įsteigė Savarankiško gyvenimo namus senyvo amžiaus žmonėms, kurie veiklą pradėjo nuo 2009 m. kovo 1 d.

2.1.3. Globos poskyrio VšĮ Pakruojo ligoninėje plėtra nebuvo vykdyta, nes nebuvo nustatyto padidinto poreikio.

3. Tikslas. Gerinti socialinių paslaugų prieinamumą ir jų kokybę.

3.1. Efektyvinti globos įstaigų veiklą:

3.1.1. Socialinių įstaigų būklės analizė pagal licencijavimo kriterijus nebuvo atlikta, nes nebuvo patvirtinti ir nurodyti kriterijai.

3.1.2. Socialinių paslaugų įstaigos neparuoštos licencijuoti, nes licencijavimas atidėtas iki 2013 metų.

3.2. Ieškoti profesionalių problemų sprendimo būdų.

3.2.1. Socialinių paslaugų įstaigoms, kurių steigėja yra savivaldybė, finansuoti panaudota 1 869,83 tūkst. Lt savivaldybės biudžeto lėšų. Kitoms ne socialinėms įstaigoms, bet teikiančioms socialines paslaugas, kurių steigėja yra savivaldybės taryba, – Rozalimo vaikų darželiui – skirta 199,5 tūkst. Lt.

3.2.2. 2009 metais pirktos socialinės priežiūros paslaugos iš vaikų dienos centrų, VšĮ Pakruojo neįgaliųjų centro. Socialinėms paslaugoms pirkti panaudota 84,5 tūkst. Lt savivaldybės biudžeto lėšų.

3.2.3. Socialinių paslaugų įstaigoms, kurių steigėja nėra savivaldybė, finansuoti panaudota 338,3 tūkst. Lt, iš jų: 41,7 tūkst. Lt Šiaulių apskrities virštininko administracijos pavaldumo įstaigoms, 290,6 tūkst. Lt – Pamūšio parapijiniams vaikų namams; 6,0 tūkst. Lt – VšĮ „Retenė“.

3.3. Efektyvinti socialines paslaugas, teikiamas asmenų namuose.

3.3.1. 2009 metais Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centras analizavo Socialinės priežiūros namuose teikiamų socialinių paslaugų poreikio tenkinimo galimybes, paslaugų kokybę ir kt.

3.3.2. Neįgalių asmenų globos (rūpybos) peržiūra bei analizė Socialinės rūpybos skyriuje nebuvo atlikta, nes panaikinta 1 pareigybė. Ši funkcija nuo 2010 metų perduota Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centrui.

Ne visi darbai, numatyti 2009 metų plane, buvo atlikti. Prioritetine tvarka priemonės buvo vykdomos atsižvelgiant į numatomus jų rezultatus ir būtinumą.

III. UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS

9. PRIORITETINĖS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLĖTROS KRYPTYS

Savivaldybės yra atsakingos už socialinių paslaugų teikimą jų teritorijose nuolat gyvenantiems asmenims, jos yra didžiosios dalies socialinių paslaugų įstaigų steigėjos. Pakruojo rajone, kaip ir visoje Lietuvoje, vyrauja stacionarios paslaugos. Atsižvelgiant į pateiktą savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų būklės ir finansavimo šaltinių analizę, galima teigti, kad socialinių paslaugų poreikis kasmet didėja.

Pagrindinės socialinio darbo kryptys 2010 metais turi būti nukreiptos į paskirtų **socialinių paslaugų užtikrinimą**, nes jų plėtrai papildomų lėšų gauti nenumatoma.

9.1. SOCIALINĖS ATSKIRTIES PREVENCIJA IR SOCIALINĖ INTEGRACIJA

Socialinės atskirties prevencija ir socialinė integracija turi būti vykdoma keliomis pagrindinėmis kryptimis: darbas su neįgaliaisiais, darbas su gausiomis šeimomis ir darbas su socialinės rizikos asmenimis ir šeimomis. Šiai veiklai tikslinga rengti atskiras **socialinės integracijos programas** ir jas įgyvendinti, organizuoti kompleksinių paslaugų teikimą Pakruojo rajone. Siekiant efektyvinti socialinių paslaugų organizavimą, būtina skatinti socialinių darbuotojų **kvalifikacijos kėlimą, plėtoti bendradarbiavimą** su kitomis įstaigomis, intensyvinti socialinių įstaigų **vykdomos veiklos viešinimą** (per rajono masinės informacijos priemones, susitikimus, pasitarimus, seminarus kt.), skatinti visuomeninių organizacijų veiklą.

9.2. SOCIALINIŲ PASLAUGŲ KOKYBĖS IR PRIEINAMUMO PLĖTRA

Viena iš socialinių paslaugų užtikrinimo krypčių yra nestacionarių socialinių paslaugų įstaigų teikiamos bendrosios socialinės paslaugos. **Pagalbos į namus paslaugas** teikia Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centro lankomosios priežiūros darbuotojai. Tai perspektyvi veiklos plėtros sritis, nes, pirmiausiai, ekonomiškai palanki, taupant biudžeto lėšas, psichologiškai priimtinausia klientui bei labiausiai individualizuota. Tai reiškia, kad teikiama socialinių paslaugų kokybė yra optimali. Galėtų būti efektyviau plėtojamos socialinės paslaugos namuose. Šių paslaugų poreikis yra didelis, bet tam trūksta darbo jėgos.

Dėl nedarbo, skurdo ir kitų priežasčių nemažėja socialinės rizikos šeimų. Kasmet tėvų globos netenka per 40 vaikų. Rajone nėra centrų, kurie galėtų teikti pagalbą smurtą ir prievartą šeimose patiriančioms moterims, vaikai, augantys rizikos grupės šeimose, negauna tinkamos psichosocialinės pagalbos. Šiuo metu nukentėjusios šeimos apgyvendinamos Laikino gyvenimo namuose kartu su kitais socialinės rizikos asmenimis. Tikslinga būtų spręsti klausimą dėl **Krizių centro įkūrimo**. Teikiant socialinę psichologinę pagalbą Krizių centre, būtų sudarytos prielaidos ne tik mažinti socialinę atskirtį, bet ir formuoti asmens socialinį aktyvumą, siekiant dalyvauti mokymosi visą gyvenimą veikloje, skatinti dalyvavimą darbo rinkoje. Krizių centre gyvenančios moterys ir vaikai, šeimoje patiriantys smurtą ir prievartą, galėtų aktyviau bendradarbiauti su Vaiko teisių apsaugos skyriumi, kuris ne tik įvertintų vaiko situaciją šeimoje, bet ir organizuotų bei koordinuotų pedagoginės ir psichologinės pagalbos teikimą laiku.

Rajone veikia 19 socialinės veiklos objektų: tai ir centrai, ir namai, ir grupės prie kito tipo įstaigų. Biudžetinėse įstaigose teikiamos bendrosios ir specialiosios socialinės paslaugos. Dėl kasmet didėjančio poreikio šių paslaugų nepakanka. Atsižvelgiant į finansines savivaldybės galimybes tikslinga ieškoti pigesnių socialinių paslaugų, kurias teikia nevalstybinės visuomeninės organizacijos. **Planuojama vykdyti viešuosius pirkimus socialinėms paslaugoms pirkti.** Socialinių paslaugų poreikis:

20 lentelė

Paslaugų rūšys	Paslaugų pavadinimai	Paslaugų gavėjai
Bendrosios socialinės paslaugos	1. Tarpininkavimas ir atstovavimas. 2. Maitinimo organizavimas. 3. Transporto organizavimas. 4. Sociokultūrinės paslaugos. 5. Asmens higienos paslaugos.	Socialinės rizikos vaikai ir jų šeimos, vaikai su negalia ir jų šeimos, suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos, senyvo amžiaus asmenys, socialiai remtinės, skurdžiai gyvenančios šeimos ir jų vaikai, kiti asmenys ir jų šeimos
Specialiosios socialinės paslaugos	Socialinės priežiūros paslaugos: 1. Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas. 2. Intensyvi krizių įveikimo pagalba	Socialinės rizikos vaikai ir jų šeimos, vaikai su negalia ir jų šeimos, suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos, kiti asmenys ir jų šeimos
	Socialinės globos paslaugos: 1. Trumpalaikė socialinės globa. 2. Ilgalaikė socialinė globa	Vaikai, likę be tėvų globos

10. PRIEMONIŲ PLANAS 2009 METAMS

1 tikslas. Rengti socialinės integracijos programas socialinės atskirties grupės asmenims.

21 lentelė

Uždaviniai	Priemonės	Lėšos tūkst. Lt	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1. Parengti neigaliųjų socialinės integracijos programą	1) Būsto pritaikymas neigaliesiems	7,4 tūkst. Lt savivaldybės lėšų 30,6 tūkst. Lt.ų SADM lėšų	Socialinės rūpybos skyrius. Vietinio ūkio ir statybos skyrius ir Apskaitos skyrius	Socialinės atskirties mažėjimo tendencijos: - plečiama neigaliųjų socialinė integracija; - pritaikytas būstas 2 rajono gyventojams;
	2) Socialinių paslaugų organizavimo, sveikatos priežiūros, švietimo ir kitos priemonės	-	Įstaigų vadovai	

2. Plėtoti profesines kompetencijas, bei darbuotojų motyvaciją.	1) Socialinių darbuotojų ir specialistų dalyvavimas mokymuose bei seminaruose	–	Įstaigų vadovai	Patenkintas visuose lygiuose dirbančių socialinių darbuotojų poreikis.
	2) Rajone vykdomo socialinio darbo viešinimas	–	Įstaigų vadovai	

2. Tikslas. Gerinti socialinių paslaugų prieinamumą ir jų kokybę.

22 lentelė

Uždaviniai	Priemonės	Lėšos tūkst. Lt	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1. Ieškoti profesionalių problemų sprendimo būdų.	1) Krizių centro (smurtą patyrusiems asmenims) poreikio analizė	–	Pakruojo NSPC	Parengtos Krizių centro steigimo gairės
	2) Bendradarbiavimas savivaldybės ir respublikos įstaigų lygmenyje	–	Socialinės rūpybos skyrius ir Vaiko teisių apsaugos skyrius	Gerosios darbo patirties sklaida ir pažinimas
	3) Socialinių įstaigų vadovų ir darbuotojų pasitarimai.	–	Socialinės rūpybos skyrius	
2. Efektyvinti globos įstaigų veiklą	1) Socialinių paslaugų įstaigų, kurių steigėjas yra rajono savivaldybė, finansavimas	1 666,7 savivaldybės lėšų 11,4 valstybės lėšų	Pakruojo r. savivaldybės administracijos Finansų skyrius, Socialinės rūpybos skyrius, socialinės įstaigos	Efektyviai panaudojamos lėšos socialinių paslaugų programoms vykdyti ar pirkti, soc. paslaugų, teikiamų asmens namuose, užtikrinimas
	2) Socialinių paslaugų įstaigų, kurių steigėjas nėra rajono savivaldybė, finansavimas (sutartys)	257,2 savivaldybės lėšų 13,0 valstybės lėšų		
	3) Socialinių paslaugų pirkimas	80,0 savivaldybės lėšų		

Pakruojo rajono savivaldybės socialinių paslaugų 2010 m. planui. įgyvendinti iš viso reikia 2 066,3 tūkst. Lt. Iš jų savivaldybės biudžeto lėšos – 2 011,3 tūkst. Lt. Iš jų socialinėms paslaugoms – 2 003,9 tūkst. Lt.

Pagal asignavimų valdytojus: Socialinės rūpybos skyriui – 337,2 tūkst. Lt, Apskaitos skyriui – 7,4 tūkst. Lt, rajono biudžetinėms socialinės įstaigoms – 1 666,7 tūkst. Lt.

11. REGIONINIŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ POREIKIS 2010 M.

23 lentelė

Eil. nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Įstaiga	Mastas (vietų sk.)
1	2	3	4
1.	Ilgalaikė socialinė globa	Pensionatas asmenims su proto ir psichine negalia	2
2.	Trumpalaikė socialinė globa	-	-
3.	Kitos socialinės paslaugos	-	-

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyriaus informacija

IV. FINANSAVIMO PLANAS

12. SOCIALINIŲ PASLAUGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIAI

24 lentelė

Eil. nr.	Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai	Pagal faktines išlaidas				Pagal planines išlaidas (tūkst. Lt)
		Praėję metai 2006	Praėję metai 2007	Praėję metai 2008	Praėję metai 2009	2010 metų planas
1	2	3			4	5
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms tūkst. Lt	1 882,69	2 071,88	2 598,6	2 492,13	2 003,93
1.1.	Palyginti su bendru savivaldybės biudžetu proc.	3,77	3,98	4,01	4,08	3,48
2.	LR valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos tūkst. Lt	910,5	1 295,5	1 402,1	1 290,1	1 816,3
	Iš jų:					
2.1.	Socialinės rizikos šeimų socialinei priežiūrai organizuoti	-	115,7	169,1	176,7	199,2
2.2.	Asmenų su sunkia negalia socialinei globai organizuoti	-	212,9	219,8	238,8	395,8
2.3.	Vaikų globos (rūpybos) išmokoms	910,5	966,9	1 013,2	874,6	1 221,3
3.	ES struktūrinių fondų lėšos tūkst. Lt	22,4	620,1	775,8	-	-
4.	Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas, tūkst. Lt	218,1	274,3	346,9	434,0	505,6
	Iš jų:					
4.1.	Linkuvos socialinių paslaugų centras	187,0	238,4	310,0	379,4	434,5
4.2.	Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centras	25,8	30,4	31,3	48,7	66,1
4.3.	Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centras	5,3	5,5	5,6	5,9	5,0
5.	Kitos lėšos tūkst. Lt (SADM, LR Vyriausybė, NVO ir kt.)	189,0	75,0	530,0	107,7	111,5
6.	Kitos lėšos (socialinio darbo programų įgyvendinimas)	3,4	-	22,3	5,0	5,0
	Iš viso	3 226,09	4 336,78	5 675,7	4 328,93	4 442,33

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyrius

12.1. SOCIALINIŲ PASLAUGŲ FINANSAVIMO ŠALTINIŲ ĮVERTINIMAS

Pakruojo rajono savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms finansuoti kasmet vidutiniškai sudaro apie 4 % viso savivaldybės biudžeto. Socialinėms paslaugoms finansuoti, infrastruktūrai gerinti, socialinėms programoms vykdyti ieškoma lėšų, dalyvaujama projektinėje veikloje. 2006 m. kitų šaltinių (ne savivaldybės) lėšos sudarė 2,7 %, 2007 m. – 4,3 %, 2008 m. – 4,7 %, lėšų, 2009 m. apie 4,0 % lėšų.

13. SOCIALINIŲ PASLAUGŲ FINANSAVIMO IŠ SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO BŪDAI

25 lentelė

Eil. Nr.	Finansavimo būdai	Lėšos (tūkst. Lt arba proc.)			
		praėję 2007 metai	praėję 2008 metai	praėję 2009 metai	einamieji 2010 metai
1.	Socialinių paslaugų pirkimas	59,9	153,86	84,5	80,0
2.	Tiesioginis socialinių paslaugų įstaigų finansavimas	1 979,98	2 420,74	2 401,63	1 923,9
	Iš jo:				
2.1.	<i>savivaldybės pavaldumo socialinėms įstaigoms</i>	1 561,6	1 842,34	1 869,83	1 530,4
2.2.	<i>savivaldybės pavaldumo ne socialinėms įstaigoms (Rozalimo vaikų darželis)</i>	123,7	179,4	199,5	136,3
2.3.	<i>apskričių viršininkų įstaigoms (pagal lėšų kompensavimo sutartis)</i>	3,58	29,4	41,7	40,0
2.4.	<i>Rajono NVO socialinėms įstaigoms (pagal lėšų kompensavimo sutartis)</i>	291,1	369,6	290,6	217,2
3.	NVO finansavimas vykdamas socialinių paslaugų programas (soc. paslaugų infrastruktūros)	32,0	24,0	6,0	-
	Iš viso	2 071,88	2 598,6	2 492,13	2 003,9

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyrius

14. SAVIVALDYBĖS FINANSINIŲ GALIMYBIŲ PALYGINIMAS SU NUMATYTŲ PRIEMONIŲ FINANSAVIMU

Savivaldybės biudžeto projekte lėšos socialinei veiklai finansuoti numatytos pagal šį planą. Kadangi tiksliai numatyti rajono savivaldybės biudžeto paskirstymo prioritetus sunku, todėl, vykdamas šį socialinių paslaugų planą, tikslinga koreguoti veiklą, atsižvelgiant į prioritetus ir finansinius resursus.

15. SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLĖTROS VIZIJA

Ateinančių 2011–2012 metų socialinių paslaugų plėtros vizija – rajono socialinės įstaigos laiku ir kokybiškai teikia prieinamas socialines paslaugas Pakruojo rajono gyventojams, paslaugų plėtra orientuota į bendrųjų socialinių paslaugų teikimą.

16. PROGNOZUOJAMOS SOCIALINĖS PASLAUGOS

Socialinės paslaugos organizuojamos pagal poreikius visoms žmonių grupėms: seniems, vienišiams ir neįgaliems asmenims, asmenims, grįžusiems iš laisvės atėmimo vietų, socialinės rizikos šeimoms ir jose augantiems vaikams bei vaikams, likusiems be tėvų globos. Kasdien socialinės paslaugos suteikiamos daugiau kaip 350 rajono gyventojų, iš jų per 150 vaikų.

Ilgalaikių socialinių paslaugų neplanuojama didinti, vidutiniškai per mėnesį numatoma šias paslaugas teikti iki 150 gavėjų.

Globos poskyryje prie Slaugos ir palaikomojo gydymo skyriaus VšĮ Pakruojo ligoninėje prognozuojama teikti socialinių paslaugų pagal poreikį.

Dienos socialinės globos paslaugas teikia VšĮ Pakruojo neįgaliųjų dienos centras, VšĮ „Retenė“, Pakruojo parapijos vaikų dienos centras, Lygumų bendruomenės vaikų dienos centras ir Klovainių sutrikusio intelekto jaunuolių centras. Kasdien šias socialines paslaugas gauna apie 120 rajono gyventojų. Pastaraisiais metais įkurti 3 bendruomenių centrai (Grikpėdžiuose, Klovainiuose ir Rozalime) teikia bendrąsias socialines paslaugas seniūnijų gyventojams. Tikslinga socialinį darbą šiuose centruose orientuoti į dienos socialinės globos paslaugų teikimą.

Prognozuojama, kad, kaip ir kasmet, daugiausia bus suteikta bendrųjų socialinių paslaugų rajono gyventojams. Daugiau dėmesio reikėtų skirti smurtą šeimoje patiriančioms šeimoms.

17. IŠTEKLIŲ PROGNOZĖ ATEINANTIEMS 3 METAMS

Atsižvelgiant į pastarųjų metų ekonomikos nuosmukį, 2010 metų socialinių paslaugų plėtrai neplanuojama papildomų lėšų. Numatoma, jog socialinių paslaugų poreikis socialinės atskirties grupėms kis nedaug, todėl jos bus **realizuojamos įvairiais būdais, per skirtingas funkcijas atliekančias institucijas, įstaigas ir organizacijas.**

Rajono savivaldybė biudžetą 3 metams numatyti sudėtinga.

Numatoma, kad pagrindiniai socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai pagal skiriamų lėšų kiekį bus šie: 1) savivaldybės biudžetas 2) valstybės specialiosios tikslinės dotacijos lėšos.

Įvertinus pastarųjų metų ekonomikos nuosmukį, rajoninių socialinių paslaugų plėsti nenumatoma. Šiuo periodu svarbu bent minimaliai užtikrinti jau paskirtas socialines paslaugas rajono žmonėms.

V. PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

18. PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪROS VYKDYTOJAI IR ETAPAI

Pakruojo rajono savivaldybės socialinių paslaugų plano 2010 m. įgyvendinimo priežiūros subjektai:

Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktorė

Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyrius.

Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros etapai

26 lentelė

Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros etapai	Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros įvertinimo rezultatai	Vertinimo terminai	Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros vykdytojai
Gerosios patirties sklaida	► Seminarai socialiniams darbuotojams ir specialistams.	2009 metų III ketvirtis	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyrius
Socialinių įstaigų vadovų pasitarimai	► Socialinių paslaugų analizė.	2009 metų I–IV ketvirtis	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyrius

Per metus pasiektų rezultatų, tikslų ir uždavinių analizė, numatytų vykdyti priemonių efektyvumas bus vertinamas iki 2011 m. kovo 1 d. pagal 2010 m. socialinių paslaugų plano įgyvendintas priemones.